

Leraar in Amsterdam: loopbanen en ontwikkeling Leiderschap van leraren PO-VO

*Leiderschap van leraren, Leergang voor Amsterdamse leraren – 2022-2023
Ben Snoeijsink, André Koffeman, Dorothee Keverkamp, Esther van de Voort*

Inleiding

Leraar zijn in Amsterdam is een interessante, veelzijdige baan. Amsterdamse leraren staan samen voor belangrijke en complexe uitdagingen die vragen om collectieve, duurzame en realistische antwoorden. Systematisch samen werken aan goed onderwijs betekent dat leraren het initiatief nemen bij onderwijsontwikkeling en daarbij op basis van expertise en affiniteit invloed uitoefenen op collega's, schoolleiders en andere actoren binnen en buiten de school. Dit wordt ook wel aangeduid als teacher leadership, leiderschap van leraren. Teacher leadership vraagt van scholen en schoolleiders dat zij leiderschap delen en van leraren dat zij hun leiderschap leren herkennen, vertalen naar handelen en anderen daarbij betrekken.

Doel van de leergang *Leiderschap van leraren* is om leraren te ondersteunen bij het initiëren, uitwerken en doorvoeren van verbeterprocessen in de school. Die processen vragen om leiderschap van leraren. Dat leiderschap kan gebaseerd zijn op een formele positie (bijvoorbeeld als taalcoördinator, bouw- of jaarlaagcoördinator, schoolopleider, etc.), maar ook op een informele rol binnen de school van waaruit leraren actief en ondernemend initiatieven nemen. In beide gevallen vraagt dat leiderschap nieuwe kwaliteiten van leraren, bijvoorbeeld ten aanzien van inzicht in verander- en implementatieprocessen, het kunnen betrekken van collega's en leidinggevend, maar ook inzicht in eigen kwaliteiten, valkuilen en patronen. Daartoe biedt het traject leraren de gelegenheid om samen met collega's van andere Amsterdamse scholen hun leiderschap te ontwikkelen en inzichten te verwerven rond onderwijsontwikkeling en veranderprocessen. Het is daarmee een persoonlijk leiderschapstraject én een traject gericht op schoolontwikkeling.

Deze leergang is al twee keer succesvol aangeboden voor leraren in het voortgezet onderwijs en wordt nu aangeboden voor leraren in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en mbo.

De doelgroep

De doelgroep zijn leraren die werkzaam zijn binnen het Amsterdamse onderwijs (basisonderwijs, voortgezet onderwijs of mbo), die 3 jaar of meer onderwijservaring hebben, en die met twee andere collega's uit hun school of bestuur de ambitie hebben om hun leiderschap te ontwikkelen, om bij te dragen aan de ontwikkeling van hun school en om daar collega's in mee te nemen. Zij koppelen hun persoonlijke ontwikkelvraag aan een ambitie ten aanzien van hun team en hun school.

Doel

De leergang heeft de volgende doelen:

- Ontwikkelen van persoonlijk leiderschap.
- Ontwikkelen van een professionele identiteit als teacher leader.
- Vergroten van het vermogen om onderwijsontwikkeling en innovatie te initiëren en duurzaam te implementeren.
- Ontwikkelen van een visie op en handvatten voor het versterken van een cultuur van gedeeld leiderschap op scholen.
- Ontwikkelen van een netwerk van Amsterdamse collega's die met vergelijkbare processen bezig zijn.

Daarmee leidt de leergang tot de volgende opbrengsten:

- Op persoonlijk niveau: persoonlijke ontwikkeling & rolontwikkeling.
- Op schoolniveau: ingezette verandering t.b.v. de kansen van leerlingen, en een bijdrage aan een cultuur van gedeeld leiderschap binnen de school.
- Op Amsterdams niveau: deelbare producten die anderen (binnen de eigen school, het eigen bestuur of het Amsterdamse onderwijs) kunnen inspireren.

Opzet en werkwijze

Het programma bestaat uit vijf werkbijeenkomsten van een dag (7 uur), vier masterclasses en vijf intervisie-sessies. De werkbijeenkomsten en intervisie-sessies zijn gepland op vrijdag, de masterclasses op donderdag aan het einde van de dag. Tussentijds krijgen de deelnemers de opdracht om in hun eigen school aan de slag te gaan en hun kennis en inzichten collectief te maken. Wat zij daarin op hun school tegenkomen, is input voor de volgende bijeenkomst.

Algemene info

Studiebelasting

120 uur, waarvan 73 uur contacttijd en 47 uur zelfstudie en opdrachten

De intake

De intake vindt plaats op de eigen school in een groeps gesprek met de kandidaten en de leidinggevende.

De datum wordt vastgesteld na aanleveren van de aanmeldingsformulieren.

Data

De leergang 2022 - 2023 vindt plaats op de volgende (voorlopige) data:

- Introductiebijeenkomst op vrijdag van 09:30 uur tot 16:30 uur.
De voorlopige datum is: 23-09
- Werkbijeenkomsten op vrijdagen van 09:30 uur tot 16:30 uur.
De voorlopige data zijn: 07-10, 11-11, 13-01, 10-02, 14-04

- Masterclasses op donderdagen van 16 tot 19 uur
Voorlopige data zijn: 13-10, 24-11, 26-01, 23-03
- Intervisiebijeenkomsten op vrijdagmiddag van 13.30-16.30 uur.
De voorlopige data zijn 28-10, 09-12, 20-01, 10-03, 31-03
- Presenteren en certificeren 26-05

Locatie

De bijeenkomsten vinden plaats op het Marcanti College, Jan van Galenstraat 31.

Kosten

Deelnamekosten bedragen 695 Euro. Deze cursusprijs is mede mogelijk door een subsidie van de Gemeente Amsterdam. Deelnemers van buiten Amsterdam betalen 945 Euro.

Doorstroommogelijkheden

Voor diegenen die zich na afloop van de leergang verder willen verdiepen, kan zowel een masteropleiding rond leren en innoveren als een opleiding rond schoolleiderschap (basisbekwaam) een interessante vervolgstap zijn. Het volgen van de leergang Leiderschap van Leraren kan leiden tot een verlaging van de studielast bij dergelijke opleidingen van de HvA of Ipabo.

Deze leergang wordt in nauwe samenwerking verzorgd door de Hogeschool van Amsterdam, de Hogeschool Ipabo, Esprit Scholen, Montessori Scholengroep Amsterdam en het project Leraar in Amsterdam, een kleurrijk beroep.